

15.5.2021

לכבוד,

מר קובי שבתאי מר אמיר אוחנה עו"ד אביחי מנדלבלית
מפכ"ל המשטרה השר לביטחון הפנים היועץ המשפטי לממשלה
בפקס: 02-5428118 באימייל: sar@mops.gov.il בפקס: 02-6467001

דחוף!

הנדון: שימוש בירי כנגד המפגינים ערבים

הרינו לפנות אליכם בדרישה להנחות מיידית את כוחות המשטרה להימנע מכל שימוש בירי חי או בירי של כדורי גומי כנגד המפגינים בחברה הערבית, והכל כדלקמן:

1. ביום 14.5.2021 דווח בכלי תקשורת רבים ואף בהודעות רשמיות מאת צוותי רפואה, כי המשטרה השתמשה בירי חי כנגד המפגינים הערבים בערים לוד וכפר כנא, וגרמה לחבלות חמורות ולפציעות קשות בקרבם.

2. כך למשל, ביום 14.5.2021, נפצעו עשרות אנשים, לרבות כתוצאה מירי חי של המשטרה בעיר כפר כנא, וזאת בעקבות ההתקהלות נגד מעצרו של השיח' כמאל ח'טיב. חלק מהפצועים בכפר כנא בעקבות ירי זה נפצעו באורח קשה, בפלג גופם העליון, ואושפזו בעקבות זאת בבית החולים. (לידיעות בדבר שימוש בירי חי בכפר כנא ראו: <https://www.arab48.com/מחליות/אخبار-מחליות/14/05/2021/الاحتجاجات-بالبلدات-العربية-حملة-اعتقالات-طالت-القيادي-كمال-خطيب>)

3. כמו כן, דווח כי המשטרה השתמשה בירי של רובה "רוגר" כנגד ילד בן 15 ליד המסגד בלוד, ואשר גרם לאשפוזו במצב בינוני בעקבות הירי אשר פגע ברגלו (לידיעה בדבר שימוש ברובה "רוגר" בלוד ראו: <https://www.haaretz.co.il/news/politics/LIVE-1.9807747>).

4. שימוש המשטרה בירי חי ו/או בירי של כדורי גומי כנגד המפגינים הערבים גורם לפגיעה קשה בגופו של אדם, ועלול אף להיות קטלני ולגרום למותם של מפגינים. כך למשל, ביום 4.12.2020, נהרג נער פלסטיני בן 13 כתוצאה מירי של רובה "רוגר". כאמור, המשטרה עשתה שימוש ברובה זה אתמול בלוד, וגרמה לפציעתו של נער בן 15 בעיר (ראו: <https://www.ynet.co.il/news/article/H1okbldiP>)

P.O. Box 8921 Haifa 31090 Israel Tel: (972)-4-950-1610 Fax: (972)-4-950-3140

חיפה 31090, ס.ב. 8921 هاتف 04-9501610 فاكس 04-9503140
חיפה 31090, ת.ד. 8921 טלפון 04-9501610 פקס 04-9503140

Email: adalah@adalah.org <http://www.adalah.org>

וגם : <https://www.ynet.co.il/news/article/BJ6PJicsv> .

5. ועדת החקירה הממלכתית לבירור ההתנגשויות בין כוחות הביטחון לבין אזרחים ישראלים בחודש אוקטובר 2000 (להלן : ועדת אור) קבעה במסקנותיה כי יש להימנע מכל שימוש בירי חי ו/או בירי של כדורי גומי כנגד המפגינים. היא קבעה כי השימוש בירי חי איננו אמצעי לפיזור ההמון על ידי המשטרה, ויש להימנע מהשימוש בו כנגד המפגינים. כמו כן, ביחס לשימוש בירי של כדורי גומי, קבעה ועדת אור כי כלי זה איננו ראוי לשימוש כנגד המפגינים, ויש להוציאו משימוש המשטרה, בזו הלשון :

"לעיצומם של דברים, הוועדה סבורה כי יש להבהיר, באופן חד-משמעי, כי ירי של אש חיה, לרבות ירי על ידי צלפים, אינו אמצעי לפיזור המון על ידי המשטרה. ירי חי הוא אמצעי לטיפול במצבים מיוחדים, כמו מצב של סכנת חיים ממשית ומיידית, או של חילוץ בני ערובה. אשר לגלילוני גומי, הרי שאמצעי זה אינו ראוי לשימוש בשל הסיכונים עליהם עמדנו בהרחבה, ועל המשטרה להוציאו משימוש. אין בכך כדי למנוע מן המשטרה להכניס לשימוש אמצעים קינטיים אחרים, לרבות אמצעי גומי. עם זאת, הכלל המנחה חייב להיות, כי אמצעי בעל פוטנציאל קטלני יוכל לשמש רק במצבים של סכנת חיים ממשית ומיידית, ורק במקרה שמדובר באמצעי אשר רמת הדיוק שלו מאפשרת פגיעה רק - ואך ורק - במי שיוצר סכנת חיים כאמור. בכל המצבים האחרים על המשטרה לעשות שימוש באמצעים לא-קטלניים." (פסקה 32 בפרק 6, מסקנות ועדת אור)

6. זאת ועוד, בפסיקה נקבע כבר מזמן, כי הגדרת ההפגנה לא מעלה ולא מורידה מן החובות המוטלות על המשטרה בהקפדה על הוראות הפתיחה באש. בעניין רעד (ע"א 751/68 רעד נ' **מדינת ישראל**, פ"ד כה(1), 197) נקבע כי "אנשי המשטרה יפעלו, ככל האפשר, בדרך שאינה מסכנת את חייהם ושלמות גופם של אחרים, אף אם מדובר בחייו או בשלמות גופו של אדם שהיתה לו יד במהומה".

7. למעלה מן הצורך נציין כי הזכות לחיים ושלמות הגוף הינה הזכות הראשונה במעלה, ואשר שמורה לכל אדם אשר הוא לפי חוק יסוד : כבוד האדם וחירותו. לאור זאת, יש להימנע מהשימוש בירי חי ו/או בירי כדורי גומי, אשר עלול לגרום למוות ו/או לפגיעה קשה בגוף

לאור האמור לעיל, נבקשכם להורות באופן מיידי לכוחות המשטרה להימנע מכל שימוש בירי חי ו/או בירי של כדורי גומי כנגד המפגינים בחברה הערבית.

נודה לתגובתכם בהקדם האפשרי.

בכבוד רב
ויסאם שרף, עו"ד